

Niamuno Sargas

broliams Lietuvininkams žines pranešas.

Niamuno Sargas, Ragainėje kas penkycią išbūdamas, kaktiūja prie arcžiausiojo pušto ar per gromatnešį apsteliutas ant bertainio meto 35 peningius, su prinešimu į namus 50 peningiu. Ir pati laitraščio spaustuvė priima apsteliavimus.

Apjaktimai Niamuno Sargą įstatomieji kaktiūja po 10 peningiu už koją smulkeis raktais išspausť eilę ir yra šio laitraščio spaustuvėje priimami. — Gromatas dėl laitraščio rašomas priima rėdytojas Ragainėje (Ragnit).

Nr. 13.

Ragainėje penkycioje 19. decemberį

1884.

Šis metu bartainis baigiasi. Brolei Lietuvininkai nūširdžei užprašomi ant ateisenciojo metu bertainio kū weikliausei, dar pirm naujuju metu, apsteliuti kas nebelę išeinantįjį

„Niamuno Sarga.“

Wiš pūstai, gromatnešei, ir pati laitraščio spaustuvė priima apsteliavimus už 35 pf., su atnešimu į namus 50 pf. ant metu bertainio.

Niamuno Sargas kaip iki šiol ir toliaus pašilks Lietuvininku wernu draugu, jūs ju reikalūse užstodamas ant pamatu žemės žokano.

Šis daug pušiu tapėme užprašyti Niamuno Sargą padidinti; toktai taps padaryta, kaip weik tik daugiaus skaitytoju prisidės. Su Niamuno Sargu tada išeis kas nebelę priedas su abrozais (ilustravonėmis), ketures puses didelės. Brefia ne daug tepasididės.

Tikriemsiems broliams Lietuvininkams širdinga pašweikinimą ir labas dienas į naujūsius metus įstojant prisiųsdami laukiame linksmo susimatymo naujūse metūse.

Redystė „Niamuno Sarga“.

Psalmas 52.

(S Lietuwišką giejmę perstatytas.)

Piktas budams, kam pašigiri,
Galingas, negerai?

Dievs galingesnis yr: gerybė jo
Patent ir amžinai.

Liejuwis tawo naujėi randa wis
Piktus užmanymus,
O taišo, lyg aštiaustoms peilėmės,
Ploniausiusius melus.

Tu piktengybė myli wis daugiaus,
Ne kaip tą ger daryt,
O sumelut patinka tam geriaus,
Ne kaip teisei šakyt.

Tu myli šodžius išnaifinanczius,
Menori jūs palikt,
O kalbesius taip išgaifinanczius,
Kurie sudarko tikt.

Dievs wisagalis tai ant wisados
Tawę jau išgaifis,
Tawę pritwers, tawę trauks iš šėtros,
Ir šaknį išnaifis.

Teišieji iš gynyju žemės taip
Raiktintą jį maths;

Šie ir bijojis, ale wėl antraip
Ir jūksis, ir šakys:

„Štai, anš žmogus, kūrš wengė but stiprus
Mus' Diewo stiprumu,
Bet wis turtu norėjo but macnus,
Ir drutas piktumu!“

Aš bušiu kaip algywu medis tikt
Diewo namūs' šodits,
Diewo malonėj noriu pašilikt,
Gerybės jo apgits.

Aš tawo wardą liaupšjū ant wis,
Kadangi taip darai;
Tawępi wis bus mano lufestis:
Rą Diews myl, tam gerai!

Algywu medį arba pygmedį arba kitus
graziūs medžius, rodosi, jau senowiškai
mielai šodidawo šwentincioje — arba
prie šwentincijos, ir wėrydawo, kad toks
medis ten bene geriausei augšes ir tarp-
šes. O turime ir mes weik wėryti kaip
anie seniejie, mathdami, kaip gražei ir dar
musu ežėse tokie medžei prie tokios šwen-

tincijos, lyg su ipatishka Diemo malone,
gywais išsilaišo. Aldeseimo mēste, Ano-
weriu žemėje, ant sienu wryiausiosios ka-
taliku bažnyčios wienas tukstantj metu
senas rožių medis randanas yra, kūrš pirm
beweik 500 metu, jau labai senas buda-
mas, ugnimi išnaifintas tapė ir mū ano
ežėso iki stogo ir ant wisos sienos placzei
išsiplatines yra, ir dar kas metš gražei
jyd.

Ir rytu žemėje ir Aprikoje, tarp Mu-
medo žmoniu, tokie gražūs medžei, ipaczei
pygmedžei, dwardūse ju bažnyčių randasi,
ant kuriu lyg tokia diewiška žegnōnė gul.

„Ale ar tai ir Diemo namai?“ rasi
su nusidymyhimu išpykindamas klausi.
Beje, Diemo namai yra wisur, kūr
žmonės pagal sawo geriausiajį šąžinę ir
nepažist amamiam Diemu, kaip anie
Atėnu žmonės, sawo apėras, sawo tikru
maldu ir sawo širdžiū apėras, kiel
istengia, ir atneša. Aš wieną
nūbažną jauną Muamedoną, su daugumu
swetimu ant akruto iš wieno mēsto iške-
liaujantj, sawo kalboje lengwei taip ja-
kant girdeėjau: „Su Diemu, mēste! Žei
mes tawyje susigrėbyjome — jīs ir už

litus melbėsi — tai, Dieve, mums atleisk!“
Tas patšai, kaip litšai pratarė; „Aš li-
gos blyausi“, atšakė: „Neturi bijotiesi:
jei tokio daigto bijėsi, tai iš wėros esti
išpūles.“*) Al kaip daug kriškejoniu tur
gėdėtiesi, su tolia wėra susilgyindami!
Ale atsiminkime to, ką musu išganytojas
šakė ewangėlijoje Matijoshiaus 8, 10 ir 11.

Rods mes neturime sudyti, ale pagal
musu išganytojo aiškiusius žodžius ga-
lime žinoti, kad kaip ans Samaritonas,
ne pagal toki algos priekawimą už jo
gerusius darbus, bet dėl anos jo
širdyje randamosios wėros ir nepaži-
stamąjį Diewą, kuri jam tolia meile
ir mieląsirdingyste prieš ano paties dan-
giškojo Diewo sutwėrimus idawė i širdi,
teisėniu buvo išrastas, (kad ir su pusiau
pagoniška pažineja) ne kaip, kaczeg pil-
nesne pajinti turedamu, ale širdies
wėros stokodamu, klebonas ir Dewy-
tas — o lyg taipu jau, kaip mu-
tininkas pasijemindamas, teisėniu buvo
išrastas už aną sawo „wėra“ ir
sawo išrinktosios giminės kultura pasigiriantį
Parizėjus: wisai taipu jau ir toš
puspagonis pagal pajinti, ale su
pasijeminancia širdimi trokšdamas ir ne-
pajistamojo Diewo ir wisai ir wisa-
dos tiktai jami nustatėdamas, anoje di-
džioje dienoje teisėniu bus išrandamas bene
ir už toki „kleboną“, wienos duželės delei
procemotiesi wengiantį ir je labiaus lyg
prastotą ant kelio paliekantį — arba už
toki Dewytą, jau labiaus patį, kaip andai
nustidawė, wieną kudišeli itį smerties mu-
šiantį — arba ir už toki Parizėjus, kuru
wis sawo wėrybe prieš Diewą ir prieš
karalių patš pasigirdamas, ir wis nūba-
nai apie Kristaus pasiuntinyste kalbe-
damas, ir tokiu budu su pertreptomis
afimis žmonėms patš pasilecewodamas,
ale tik tam patim czeše tikrą Priekštriscio
pasiuntinyste sawo paties lampe pajistamu
budu wartydamas ir pajistamu budu su-
tūm, ką jis patš per tiesą iškausia, uštar-
damas, tik nors Diewą bei musu išgany-
toją negal prigauti, kuru sawūsius ir tarp
pagonu, ale ir ne sawūsius tarp
„pone, pone“ sakanciuju gerai pajista, ir
kurio išgaštingoji „bėda, bėda“ iš 23. per-
styrimo Matijoshiaus ewangėlijos, iššaukta
rods aną syki ant žydiškų Parizėjusų,
sawo pasiuntinyste waranciuju, tik ir
musu czeše, lyg sudo trimtyta, i ausis
tūrėtu įklambėti ir aniems, kurie rods ir
kaip anie Parizėjusai, žemė ir jures rasi
ne patys apšliauti, ale nors litu apš-
liaudinti norėtu, idant wieną pagoną kriš-
tydinę pasigirti galėtu, ale kurie tik tam
patim czeše ne rąpestingai tukstancius ir
wel tukstancius senei kriškejoniskū dužė-
liu, rodosi, wel pagonais pawersti wisai
nepasibašėtu. Jei nei wienas žmogis iš
kas žodis, tai nors Diewo žodis iš
ano išgaštingojo ewangėlijos perstyrimo,
kurio sakymus mos wiena jausminga šir-
dis be drebejimo gal šliautyti, ir jiems,
kol dar czešas yra, Diewe dūk, teškamba
i širdi! Ale Diewe dūk mums wisiems,
kad po jojo atiu kartunta tik pastowėti
galėtūmim ir teisėis išrašti taptūmim,
kaip ans „pagonas“ iš mēsto iššliaudā-
mas!

(Dar ne wiskas.)

Litriejie uždawimai wotikškosios kulturos prie Riamuno.

(Priemagga.)

Weik taipu jau, kaip anam Bramaui,
Diewe gailėk, ir daugumui Lietuwiniſku
nufidawė. Daug nešinėliu — o kuczės
bene ir nenaubėliu — wienas po lito
jiems atkartotinai šakė, ju lampas, ju
kalba, ju budas tokie paiki, tokie prasti
ėjā, kad išmintingas žmogus tokią paitystę
ir netystę tiktai taip greitai, kaip galima,
ant ulyczios nufidawėti ir pakilti, ir wo-
kietystę lyg pūškia nauja strandā tiesiog
nū kromininko apšidawėti, o tada tikrai
„poniškai“ i Wotieczius išwaziūti turis!
Tikrai, išmintingas žmogus rods nei
nežinėliams nei nenaubėliams tokią
burnystę, kaczeg daug šimtu atkartotu,
tik newerptu. Ale, Diewe gailėk, tik ne
wisi žmonės yra išmintingi. O taip nu-
fidawė, kad ir ans burnas ir piktas
zaunyjimas ir apšaipymas tik tarp tokiu
Lietuwiniſku, kurie nera priprate su sawo
afimis žiūrėti, nei su sawo protu mīlyti,
daug wėryjanciu dūšiu rado. O tokie
tai su sawo naujaje wotikškaje strandā (tik
gailėtina, kad negal ir paczia skurā iš-
leisti), kaip weil galima, i Wotieczius iš-
waziūti norėdami, ir kalbā ir wėrā (kas
jiems tai?) toli nū sawes mumeta, ir
grazius senteweliu utius czia pardūda,
ten (su daug piningu patrota) wel litą
nufidawė, o ant galo, kad utis bei pinin-
gėlei yra šalin, tai tukčiomis (kaip Na-
jemis šakė Rutos knigose) iššliauja i
sawo pažadėtaję žemę, kur bene mīlyja,
kad tepti paukštelei patys iš sawes i bur-
nelę lėšę, arba šėip, Dievas žino kaip,
prapūla. O tai ne tiktai jiems patiems
smutnas galas yra, bet ir tēwiskėi ir
waldžei didelis ištrūkis.

Jei toki ištrūki (iškada) nugiti no-
rime, tai pirm wisto žmonėms, ipaczei
kudišiams, naujai užauganczei giminei,
nauja meile ir nauja garbe sawo prigim-
tojo, tik pūro Diewo jiems dūtojo ir
pristirtojo stono, sawo kampo, sawo
priegimties, sawo giminės, sawo
senowiskiojo budo, ideti reikia. Ale
kaip ideti, jei tā kalbā, kuri su anais
wisais daigtais neatristinai ar mari-
nama ar išlaikoma yra, su gwoltu ir
taip staigai nori išwartyti? Rasi šakę,
kad ir kiti kampai tā kalbā prapūde, ir
tik wiskas ten gerai stowint. Ant pirmo
tūretūmim išjieškoti, ar wiskas ten ir
tikrai taip gerai stow, kaip ten, kur se-
nowiskioji kalbā nū senuju czešu netruk-
dinta yra ponawojusi ir dar ponawoja.
Mes dar didei apie tai abejojame. Ale
jei ir taip būtu, tai tik tas sulgyginimas
wisai nepritiktū. Neša kur wiena
kalbā taip wisai pamaz i kitai ruimā
padaro, kad wieno himncegio reikia, jeib
antroji kalbā tiktai kelias myles
toliaus iššitiegi galėtu, ten senowiskas
budas, geri padawimai, kudišiu su
gimdytojis susipratimas ir širdin-
gas susiwiencyjimas, ir galiausiai
meilė ir pagarbinyimas ju paczių
kampo, ju paczių priegimties,
paczių stono, tai išmanoma, wisai ne-
gal su sykiu prapūsti, kaip ten,
kur su wienu sykiu, lyg ant wieno trim-
tawimo wisi geri budai praeitines tur
išnykti! Išnykti! o kam ant gero, ir pa-

gal kieno norą? Ne pagal musu cecoriaus
wale, kuru atpencz kaip tikras kunzer-
wathwas, wisus gerus praeitines padawī-
mus, garbinytū tēwu bei tēwiskiojo budo,
ir širdingą wėrā (ne tiktai tokiu tu-
czeis žodžiais įgytā) wisiems sawo pado-
nams nor iššliautyti. Ne jis, bet keli
žmonės, kurie rods, jei galėtu, ir cecoriaus
wardu sawo paczių neaplentimą bei litus
pajautimus labai mielai apdengti norėtu,
o ir pirm to apdengti nors syki pa-
bandė. Kadangi jie tai negal jau
daugiau, tai su litu sumelūtu priėjascziu
sawo neteisybe apdengti pradeda. Tai jie
dabar sumelūja, buk ir tarp Lietuwini-
niſku ir tarp Wendu didelė priegada
atsiradusi, kad žmonės taip wadinamo
„panslawismo“ iššliaudinti tapti galėtu.
Tai dabar wisas taip wadinamas firmē-
lutes — o ipaczei ir tarp taip wadi-
namu lyberalu, kurie už piningus taip
pat gražei melūja, kaip ir kitos, wis pilnas
randi wieno wapejimo ir šwepliawimo,
buk tēwiskė didžiausioje priegadoje esanti,
jei žmonės dar lietuwiskai kalbėtu, ir
gerus lietuwiskas budus iššliautyti. Ta
pati ir tarp Wendu. O kaczeg ten wie-
nas drąsus ir geras kunigas*), kuru Diewo
žodi bei sawo pareigą geriaus myl, ne
kaip prietelystę keliu ponu, wienas dideles
knigas parašę, kuriose jis rodo, kad wisi
tie apškundimai dėl „panslawismo“ tiktai
sumelūtas zaunyjimas yra, lyg taipu jau
kaip ir tie patys melagingi apliudymai
prieš Lietuwiniſkus — kaczeg, sakau,
ponas kunigas Šmūškas wišā tā nete-
isybe taip aiškėi parodė, tai tik anos
firmelutes wisai negal liantiesi, wis tā
paczia paitystę, tūs paczius melus iš
naujo sawo nežinantiesiems ir nemīly-
jantiems šliautytojams pranešdamos,
buk nei jokios gėdos nei šakinės, rodosi,
nepajindamos. Kelios tarp juju weidmai-
niškai dėl tankiu newėrmu priėjasczi
prieš Lietuwiniſkus pasigūdžia, o
nei to nenor atsiminti, kad juju paczių
(mofitū žmoniū) melagistėjie apliud-
ymai prieš tiesą bei teisybę (ir be prie-
štegos) lyg taip daug greižija, nors
prieš apšuntąjį prisakymā, kaip tokio rasi
wisai nežinanczio palaikio neteisioji prie-
šiega — (o nū antrosios pusės
nei to nenor atsiminti, kad, jei, Diewe
gailėk, toks newėrnas budas dabar tankei
iširanda tarp Lietuwiniſku, pirm to
wisados taip Diewo prisibijanczių žmoniū,
tai daugiau sei to dėl nufidūda, kad
wargūsei dėl nesuprantamo prie-
šiegos swarbumo taip gailėtinau
klysta.) O tai, tiktai sawo burnosios ir
pasididžiājanciosios širdies, sawo neap-
lentimo, sawo panėkinimo, ir
sawo neklystės delei, wis iš wieno kau-
kia prieš tokią wisai sumelūtą „panslawismo“
baidyklę tarp Wendu ir tarp Lietuwiniſku,
norint jie labai gerai žino, kad ipaczei
dabar, prie tokio sutarimo tarp Maslo-
lijos ir musu waldžios, „panslawismas“
wisai nei jokio politiško swarbumo
netur. O kad ir Slawai tik ir
žmonės yra, kurie sawo kalbā ir
sawo priegimti lyg taip daug tei-
sybės tur mīletį garbinti ir pakelpti,
kaip mes musikškie, nū to rods nėso ne-
nor žinoti, buk ponas Diemas tiktai Wo-
tiecziams tokią teisybę dawęs. Tai tokios
firmelutes wis iš wieno su tokiu iš-

*) Žiūrėk šw. Sono 1. gromatos 4, 18.

moliavotu pavidalu, lyg kubilai su po-
pėriaus smaku, į karą traukia ir savo me-
lais arba pasakomis visus, į pacę Lietuvini-
nius, pabaityti apsiima. Augščiau-
siasis čejas yra jiems parodyti, kad mes
toliu melu bei apštelbimu tik nepabaidomi,
o jiems sakyti, kad, jei jie toki patrijo-
tismą, kokiū wis girtiesi liub, iš tieses
turėtu, jie rasi daugiaus procenotusi musu
temiškė nū tikrai randamuju prie-
gadu išgelbėti, ne kaip wis, sawo nau-
dos dėlei, tokias priegabas su-
meluti, kurios wisai nesiranda. Ale
ana tikrai randamoji priegaba yra iš-
nykimas garbinimo ir mylėjimo paciu
tėwynės, paciu kampo, dėl kurio žmonės
sawo ufius numeta, prapūla, wallonais
pastoja, o skaitlius mažuju ufininku, wer-
niausiu ir swarbiausiu padonu musu
walbzios, wis nusimazina.

(Dar ne wistās.)

Gromatōs nuo Nurtwegiu kalnynu.

II.

Mielasis prieteliau!

Su nusistebėjimu skaicziau papasakoji-
mus 6. laiskė „Niammo Sargo“. Ar
tai galima, kad bile toks kunigas musu
pono — ir rasi bene ir sawo pono —
Jėzaus graudenimu taip dywinai užmirštu,
kad jis wengs, wieną lietuwiską kubilį į
lietuwiską mokslą priimti, to dėl kad taip
menkai lietuwiskų kunigininku esant?
Beje jei tikrai wienas wienintelis butu,
ar jis gal wengti, ir tam wieninteliui
išganymo pažintį toje kalboje parupinti,
kurio ans tos prašo, kadangi joje ji
protu ir su širdimi suprantą? Kubi-
lei ir Lietuviniuku, kurie per daug metu
stai wotiskai wisas dalis ir wisas gie-
smes išsimokina, jei nesirupina labai
širdingai už sawo dukios išganyką,
daug lengwiaus gal wotiskai išjėgno-
dinti, o daug tai ir daro, to dėl ar naują
išsimokinimą daliu ir giesmiu išwengdami,
ar (bėdnos, apjėfintos širdelės!) daugiaus
„poniški(!)“ buti norėdami, ar kas zin
tokius kitus priejasczius turėdami. Tās
paczius rods negalime veikti, bet tikrai
amūs žmones, kurie nekaltas dušeles ant
tosio pasididžiawimo bei apjėfinimo bei
puikystės keliu išwadžiojo. Ale jū dau-
gians turime džiaugtiesi, kelis berazdami,
kurie sawo dukios išganyką, bei sawo
širdies wera dar už toki brangų daigtą
laiko, kad jė aną nei tinginystės, nei šwė-
tikštos puikystės, ir nei jokios kitos prie-
jasties dėlei, nešū budu nenor pardūti,
o to dėl sawo wėros mokslu prie kunigo,
taip gerai kaip sawo išsipazinimo bei
įjėgnojimo sawo širdies kalboje prašo, nei
tos bidelės proces nesibijodami, kad wi-
sas dalis bei giesmes trumpame czeje dar
tyki naujai iš galvos išsimokinti tur.
(Tai juk ant to labai gražei ir tytrei
itaisyta yra, o tai tikrai juk, numanomai,
yra priejascziu anu daugyn einancziu wo-
tikštu išjėgnojimu, o nei jokia „išnykstanti
lietuwyste“, apie kurią musu priešininkai
tokias dywinas, o iš dalies ir piktas pa-
sakas rašo.)

Tokia paczių wėros bei išganytojo
meilė, kuri nei tokios proces nesibijo, idant
tikrai išganyką tikrai į sawo širdį
priimti galėtu, wisai kitoki atsiliepimo
werta buwo, ne kaip to, kurį ji nū ano

kunigo, rodo, gamni. Jei kunigas musu,
o bene ir sawo pono ir išganytojo paje-
lejas nor buti, tai jis ir wieno kubitio
dėlei wieną patiską darbą apsimti tur ir
gatawas ir noringas buti. Šeip ans
gerasis piemā jė nepripažis per sawą, nei
per toki piemē, bet tikrai per sambininką.
Su tokia kalta — tai norėčiau žinoti —
toks bėn galės apie aną ganytoją miše
laikyti, kūr 99 amūs pusečioje palibda-
mas anos wienos prapūlusios ejo jėskoti?
Jei tokia wiena wienintele bėdna lietu-
wiska awelė iš Jėzaus taimenės dėl to
prapultu, kad kunigas nenorėjo prigim-
toje kalboje lietuwiskai išganyką jei taip
išguldyti, kaip jė, sawo širdyje gywojo
Diewo, ne pastui žnelamu jodžiū, trošk-
dama, prašė — ar ne ponas Diemas pa-
gai prarato Gzelio*) jodį, jė, beje: jė,
sakau, kaip tokios prapulties baisy
kaltininką, kartunta į rotundą wadiš?
Diewe, mus wisus apsaugot — beje ir
poną kunigą kartunta nū totio rotundo
maloningai apsaugot!

D-ras G. J. J. S. isz Gr.

*) Gzelis 3, 18.

Per žwalgą.

Ir swetur.

Englantās. Irlande wėl skaitlingos
agrarikškos piktadėjystės atsitinka. Wie-
noje wietoje gyvenimą nekuriu randoriaus
nudegino; gywatintinkai wos ne wos smer-
czio priegadai ištruko. Ritoje wietoje
turėjo wyras ir pati parsiklaupę prisielti,
kad plūzma nekuriu jūdės knigoje žeminės
lygos užrašyto randoriaus prastoje. —

Liundone subatoje nekuriu didelį tiltą
bandę dynamitu paplaisinti, koltai wie-
not nepasisekė. Pulicija piktadėju tar-
do, ale nesuranda. Per bitą plyšimą daugybė
langu išbirbejo.

Prancūzija. Karas su Rynėzais, kaip
ejes, tebeina. Šejeje gerai numano, kad
Prancūzai nenorės kintus milijonu pri-
statyti, arba 50—60000 wyrų į ju žemę
siusti, idant jūs wisai apgalėti, to dėl ir
wella karą taip palengwa tolyn.

Parvze tapė nesenei wėl wienas
anaristų susirinkimas atlaikytas. Prie-
duriu tapė pakabintas abrozas widaus mi-
nistrio, kuri kognas išeinantysis galejo
apsipiauti. Toktai ne wien apaczioje ju-
sifirinfusieje norėjo daryti, bet ir ant ga-
leriju buwusieje. Wirsuje esantieje ne
taip tą abrozą spiaudami tropyjo, kaip
apatiniuju galwas, iš to ant galo geros
peštynės pakilo.

Šveicarija. Ir šioje žemėje dabar socia-
listu zokanas išdirbamas pagal pomyzdį
Wotietijos. Ant Wynno mažasis apgulimo
stonas pailgintas.

Walskija. Nyjilistai Petrapilėje
wėl pradėjo krutėti. Pulicija iš baimės
ir neramumo nebežino kur be šokti.

— Rejicoje po walscziaus rentės
buto, kur 80000 rubliu piningu gulėjo,
urwas atrastas. Tās piningus bene no-
rėjo išwogti, koltai per to urwo užėjimą
nesisekė.

— Woronešo gubernijoje maršalas
Garbinas su žemės banko kase prapūles.
Išjėskojimai išreikše, kad tāsai maršalas
ne wien tą kasę apwogęs, bet ir dar ki-
toje kaseje piningu prigriebęs.

Amerika. 3000 žmonių bado smercziai
arti! Wos wėrytina, wienot taip yra.
3000 Indijonu Montanoje be jokio
maisto yra. Raip žinoma, šios Indijonu
gimines yra išlaikomos Swiencziuju
Walsciju; ale su czia gimusieis gana
prastai apsieinama, o kad ir pati walbzia
nera kalcziausioji dalis, tai jos urėdinin-
kai tieje yra, kurie wargusius Indijonus
begėdiškiauwei prigauna.

Ir Wotietijos.

Berlyne, 15. dec. Socijaldemokratas
Gwalbas iš Berlyno išwartytas. Sako,
būt turėjęs tarpe triju adygnu Berlyną
prastoti.

Werdene, 13. dec. Czedyjimo kases di-
rektorius Rossas suimtas, dėl to kad toje
kaseje 2 milijonu trufusiu.

Ir Lietuvos.

Pagaine, 18. dec. Gaspadorius S. iš
ne toli Lumpėnu nelo nemislydamas su-
laute watare swetimą žmogų, kurtai jo
drašei paklausė, ar negalėtu jam mažumą
popieriniu piningu į sidabrinus išleisti;
wienot turis eiti drauge į arti ejančiąje
giraite, kur tie piningai pakawoti. Gaspa-
dorius S. žinės dėl ir išėjo, bet piningu
neimė drauge. Swetimamiam paklausus,
ar gaspadorius turis piningu drauge, ir
patyrus, kad ne, paprašė, kad po keliu
dienu tās piningus atšinektu; jādū susi-
lyghscenziu. Ar gaspadorius šiam wel-
jimui klausė, nezinome. —

Ulsė, 12. ir 13. dec. Prisaikintuju
fudo tapė prasudyti: liūsininkas Edwar-
das Jūdelaitis iš Poringiu dėl užmušimo
sawo pacziōs ant smerczio, išmintininkas
Jurgis Gerulis iš czia pat dėl žinowystės
ant wieno meto kalcjimo, newedusioji
Katrjnė Gerulitė iš czia pat dėl patusi-
nimo ant tos piktadėjystės taip pat ant
smerczio; butelninkas Edwardos Grim-
m'as išėjo walna. — 10. ir 11. dec.
po prisaikintaisieis apstūsti: ukininkė
Elstė Wuzikėnė iš Ruku dėl žmogžudystės;
prisaikintieje negalėjo apie jos kaltbę
persiliudyti, ir to dėl ją walną paleido.

— Ulsės ceitunga praneša, kad iš
masloikštosios Lietuvos (katra jau daug
metu po Waskoliu kancziuku patumpusti
wargus wella . . .) Lietuviniškai lyg
drugiu apsirge per oceją į naująjį pa-
swetį (Ameriką) traukia, kur naują temiškę
atranda. Priejastimi pridūda tą nežo-
giškąją spaudą, ant žmonių daromąje.
Lietuwiniškams už rubežians ir pacziōs
maldu ir giesmiu knigos uždraustos,
apie laikraščius ir ceitungas jau nei
milsti nėra . . . Taigi ar dywai, kad
Lietuwiniškai ir dar taip nuwargę wiską
pardawę slapta galwatrufceis bėga nau-
jos temiškės jėskotiesi? —

— 17. dec. Perjėskojimas dėl socia-
jaldemokratiktu raštu užwakar musu dra-
gunu kazernoje tapė laikytas. Raip „Til-
siter Tageblatt'as“ rašo, nei wieno tofio
rašto nerade. Gaunama patirti, kad ir
kitose kazernoje tam lygus perjėskojimai
laikyti.

Karaliauczius kpyrtus. 17. dec.

10000 % 41 mf. 50 pf.

Turgaus prelia iš Tilžės.

12. dec. 1884.

	M.	3	Mf
Rviejai, 42 1/2 kilogr.	5	50	7
Rugei, 40 kilogr.	4	50	5 40
Riežei, 35 kilogr.	3	30	4 80
Amijos, 25 kilogr.	2	80	3 40
Žirnei } rainieji, 45 kilogr.	6	—	9
} baltieji, 45 kilogr.	6	—	8
Sėmenai, 35 kilogr.	—	—	—
Dymotai, 50 kilogr.	16	—	—
Roputės, 45 kilogr.	2	20	—
Smietas, kilogr.	2	—	—
Kiaulės, tapa	2	75	—
Pyvas, ektoliteris (100 literiu)	24	—	—
Drangvynas, } ektoliteris	28	—	—
} literis	30	—	—
Kiaulėna, kilogr.	1	—	1 10
Jautėna, kilogr.	—	80	1
Veršėna, kilogr.	—	80	—
Aminciana, kilogr.	—	80	—
Krūpai prastieji, kilogr.	—	34	—
Amijū trupai, kilogr.	—	44	—
Sienas, centneris	1	90	2 30
Siaudai, tapa po 600 kilogr.	18	—	24

Berlyniškis rublio kursas.

100 rubliu:

11. 213,00 mf.	12. 212,00 mf.	13. 211,95 mf.
15. 211,80 mf.	16. 211,50 mf.	17. 210,90 mf.

Mylimieji brolei Lietuvininkai!

Atsiranda dar tarp mūsų tokiu Lietuvininku, kurie taip įsant daugiaus nežino, kaip tik apie Prickų dibijį, o toliaus, tai šako jau, Mužėsius su prarais valde ir gyvena. Taigi Lietuvas nusidavimus geriaus pažinti gauti norintiems, apšima M. Jankus iš Vitėnu per Lumpėnus ant kietvieno Lietuvininko prašymo aplint Lietuvas nusidavimus pranešimus laisyti. — Artesnė jinė dūda Riamuno Sargo rėdytė.

Nūpelno diplomas: Žürich 1883.
Austrijos medalijs: Viza 1884;
Krems 1884.

Baislu daigtai

4—200 stiklu graijjia; su ešpre-
fijonu, mandolynu, barabanu,
warpeleis, kastanjetėmis, dangaus
balseis, arpu graijumi ir., ir
be tuju.

Baislu dezes

2—16 stiklu graijjancios; to-
lians nėsėfėres, cigaru stovylės,
Szeicu butukai, potograpiju al-
bumai, rašymo pataljai, pirštinių
strynutės, gromatu apšunkintojai,
kvėtku vazės, cigarinčios, taba-
kinčios, darbo stalai, plėčtos,
pyvo stiklai, krašės ir., **wiskas**
su muzike. **Wifados**, kas
naujančia ir geriausia, ipa-
cei kas kaledu dowanoms
tinka, prisiulo

J. H. Helleris, Berne
(Szwecijoje).

Tik stačei parrašydinant už
tikrybe užstov; iliustruoti preliu
raislai siuncjami franferitai.

— nuvuijvqđi sūmof
— nuvuijvqđi sūmof
— nuvuijvqđi sūmof
— nuvuijvqđi sūmof
— nuvuijvqđi sūmof

Knyga Ipaulytume J. Syberta

Ragaineje, ant turgaus 180

prisiulo Lietuvininkams pagataviti wifofius spautuwystės dalykus; spauda
(drufa) **knyga, knygučių, wifofiu apšafnu, pafwictimn** t. t. ant
sužadėtuwiu, ant iwodbos, ant triftynu, šermeniu; wiešiu (wifstės) forteliu,
lietuwiškoje, wotikfoje ir fitose kalboje kū pigiausei, greiciausei ir dai-
liausei atliekama. Uždawimai iš fitur weikliausei pagatawijami.

Meilei pasitifikedamas su uždawimais nū Lietuwinininku galėsės pasi-
džiaugti pasirašo

su pagarbe

J. Sybertas.

Gaspada Auguto Paarmann'o

Tilžeje, netoli gelžkeldwario,

tur 12 keleiwiu stubu ir yra wifu kūmi,
to iwecias tik pageidautu, aprupinta.
Stalbu kofia 30 arkliu randa; yra ir
wezimams pasiures. Prefios tantiaus
aplankant labai žemos. Tarnaujantieji
kalba **lietuwiškai**. Pasilecwoja keleiwiams
reikalui atsirandant.

Hôtel de Péterbourg,

Tilžeje, augštoje ulhezioje,

prisiulo natwonei ir gyvenimui su jawo
wifu kūmi aprupintu restoracijonu. Pa-
dorei itaisytos stubifės nu 75 pf. iki 1 mf.
50 pf. kaip ir stalbu kofiems 20 arkliams
randama. Wisi toje gaspadoje tarnau-
jantieji **išmano lietuwiškai**. Reikalui
atsirandant keleiwei tenecina pro šalį.

AUSZRA,

laikrasztis iszleidžiamas

Lietuvos myletoju,

kasztėja ant metu 4 mk. 50 pf.
su prisiuntimu į namus.

Praėjusiuju metu Auszra ka-
sztėja 3 markius.

Gaunama prie **Martyno Jan-
kaus** Bitėnūse per Lumpėnus
(Lompönen).

Savo gerai zurtėrūtaje

materijoles taworu padetuve

prisiulau atkartotinai noringam padabojimui, ipaczei: **eukoriaus,**
muszkebodes, kapijos pupu, muilu, tauku, zvakiu ir
geriausiosios amerikonszkosios swetlyczios petrolijos
ant numazintu be galo pigiu prekiu.

Noringo ėmimo praszo

A. F. Leppert'as
Ragaineje.

PASLĖPTAS

LIGAS

gydau pagal naujausią moksliszka
isztyrimą, ir pikcziausiuse atsiti-
kimuse, pavadinimo negaiszin-
damas; taip pat ir piktasias
silpnybes paslėptu jaunystės
grėku (onanijos), gysleliu (nervu)
sugaiszimo ir negalėjimo (im-
potencijos). Didžiausias užtylėjimas.
Praszoma plataus ligos praneszimo.

D-ras Bella,

sanaris moks. draugyscziu ir t. t.
6, Place de la Nation 6. — Paris.

Padabotina.

Nuomiruliu

meszlungiu & ant

gyseliu sergantieji

randa tikrą pagalbą per mana
gydymą. Atlyginimas tik pa-
matomu pasisekimu. Gydymas su rasztu
Szimtai pasveike.

Už ipatiszkus pasisekimus per Pran-
cuzu mokslo draugystę su didelia auksine
medalija 1. klaso apdovanotas.

Prop. d-ras Albert'as,

6, Place du Trône, — Paris.